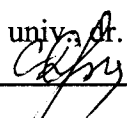

UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI, PSIHOLOGIE ȘI ARTE
CATEDRA DE ȘTIINȚE ALE EDUCAȚIEI

CURRICULUM UNIVERSITAR
la unitatea de curs
STRATEGII DE STIMULARE A COMUNICĂRII LA VÎRSTA TIMPURIE
Ciclul II- studii superioare de master

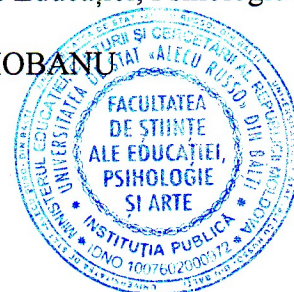
Codul și denumirea domeniului general de studii: 011 Științe ale educației
Denumirea programului de master: Managementul educației timpurii

Autor:
conf. univ. dr. Lora Ciobanu

(semnătura)

BĂLȚI, 2018

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației
Proces-verbal nr. 1 din 01.08.2016
Șeful Catedrei [Signature] conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la ședința Consiliul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Proces-verbal nr. 1 din 06.10.2016
Decanul Facultății de [Signature] conf. univ., dr. Lora CIOBANU

Revizuit:

conf. univ., dr., Lora CIOBANU

Discutat și aprobat la ședința Catedrei de științe ale educației
Proces-verbal nr. 2 din 02.08.2018
Șeful Catedrei [Signature] conf. univ., dr., Tatiana ȘOVA

Discutat și aprobat la ședința Consiliul Facultății de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Proces-verbal nr. 1 din 05.08.2018
Decanul Facultății de [Signature] conf. univ., dr. Lora CIOBANU

INFORMAȚII DE IDENTIFICARE A CURSULUI

Facultatea: Știința ale educației, Psihologie și Arte

Catedra: Știința ale educației

Domeniul general de studii: 011 Științe ale educației

Domeniul de formare profesională la ciclul II: master de profesionalizare

Denumirea programului de master: Managementul educației timpurii

Administrarea unității de curs: Strategii de stimulare a comunicării la vârsta timpurie

Codul unității de curs	Credite ECTS	Total ore	Repartizarea orelor				Forma de evaluare	Limba de predare
			Prel.	Sem.	Lab.	Lucr. ind.		
S.02.O.108	6	180	16	32	-	132	Examen	Română

Anul de studii și semestrul în care se studiază: anul I, semestrul II

Statutul: de specializare, obligatorie.

INFORMAȚII REFERITOARE LA CADRUL DIDACTIC

Numele, prenumele: Lora Ciobanu

Titlul și gradul științific: doctor, conferențiar universitar

Studii:

- 1976 – 1980, Școala pedagogică „N.K.Krupskaia” din or. Călărași, Republica Moldova, Învățătoare la clasele primare.
- 1980 – 1984, Institutul Pedagogic de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova, Lector de pedagogie și psihologie preșcolară, metodist în domeniul educației preșcolare.
- 1996 – 2000, Institutul de Științe ale Educației, studiile de doctorat, Doctor în științe pedagogice.

Competențe: Competențele necesare pentru predarea acestui curs au fost formate în cadrul studiilor doctorale; în timpul predării unităților de curs din domeniul Științe ale educației; în cadrul cursurilor de perfecționare în baza modulului „Dezvoltarea competențelor profesionale pentru o educație de calitate centrată pe copil” (48 ore) în cadrul Proiectului internațional „Promovarea calității în programele de educație timpurie: mediul de învățare, strategii didactice, observarea pentru evaluare” pentru reprezentanții facultăților și colegiilor pedagogice care pregătesc cadre de educatori și învățători de clase primare, desfășurat de Programul Educațional „Pas cu Pas” cu sprijinul Fundației „Liechtenstein Development Service” (LED) certificate în data de 22.03.2014. Formator local în cadrul proiectului „Un start bun în viață pentru copiii din mediul rural din Moldova” (Fundația LED – Servicii de Dezvoltare din Liechtenstein); 24 ore (Ciobanu Lora, Șova Tatiana, Rusov Veronica, Pelevaniuc Ludmila, Bejan Angela); în cadrul Proiectului internațional „Promovarea calității în programele de educație timpurie: mediul de învățare, strategii didactice, observarea pentru evaluare”, desfășurat de Programul Educațional „Pas cu Pas” cu sprijinul Fundației „Liechtenstein Development Service” (LED).

Informație de contact: corpul 6, +373 231 52485, +373 231 52358, +373 67607637, lora.ciobanu@gmail.com

INTEGRAREA CURSULUI ÎN PROGRAMUL DE STUDII

Cursul nominalizat *Strategii de stimulare a comunicării la vârsta timpurie* este centrat pe formarea/ exersarea la studenți a competențelor de proiectare didactică și proiectarea activităților extracurriculare în instituțiile de educație timpurie, tratează metodologia organizării procesului

educațional în instituțiile de educație timpurie în vederea stimulării comunicării copiilor de vârstă timpurie, analizează posibilitățile de amenajare a instituției și selectării conținuturilor tematice, descrie organizarea optimă a procesului de instruire în cadrul parteneriatului grădiniță-școală-familie.

COMPETENȚE PREALABILE/PRE-RECHIZITE:

Pentru însușirea disciplinei *Strategii de stimulare a comunicării la vârsta timpurie* studenții vor analiza și caracteriza modele de proiectare curriculară la nivelul activităților didactice și educative organizate în cadrul procesului de învățământ din instituțiile preșcolare, totodată respectând etica profesională în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă prin relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane. Un suport considerabil teoretic și metodologic vor constitui competențele formate în baza conținuturilor din cadrul disciplinelor didactice promovate în ciclul I, de licență (esența și structura procesului de învățământ; principiile didactice și legitățile organizării procesului instructiv; metode, tehnici, instrumente și tehnologii aplicabile; particularitățile de vârstă și individuale ale copiilor; organizarea optimă a procesului de instruire în cadrul parteneriatului grădiniță-școală-familie, metodelor, tehnicilor, materialelor didactice pentru construirea relațiilor interpersonale a copiilor).

COMPETENȚE DEZVOLTATE ÎN CADRUL CURSULUI:

- CP1.1.** Cunoașterea și înțelegerea problemelor actuale ale educației copiilor de vârstă timpurie;
CP2.2. Explicarea și identificarea domeniilor de bază care reflectă viziunile fundamentale privind pedagogia de calitate;
CP3.1. Cunoașterea și înțelegerea formelor parteneriatului educațional dintre pedagogi, și alți membrii ai comunității;
CP4.1. Cunoașterea, descrierea esenței planificării și evaluării ținând cont de interesele și necesitățile fiecărui copil și ale grupelor de copii;
CP5.2. Explicarea și interpretarea dezvoltării cognitive, sociale, emoționale și fizice a copiilor de vârstă timpurie;
CP6.1. Descrierea sistemului de activități didactice pentru a soluționa obiectivele educației copiilor de vârstă timpurie;
CT1. Respectarea eticii profesionale în cadrul managementului instituțional și în cadrul propriei strategii de muncă.
CT2. Relaționarea eficientă în cadrul proceselor interumane.
CT3. Dezvoltarea carierei profesionale în concordanță cu aspirațiile personale și cu specificul instituției.

FINALITĂȚILE CURSULUI:

La finele studierii cursului studentul va fi capabil:

- să evidențieze rolul creativ al educatorului de specialitate angajat în proiectarea, realizarea și dezvoltarea curriculară a activității didactice;
- să enumere și să descrie etapele organizării activităților de stimulare a comunicării la vârsta timpurie;
- să descrie activitatea de proiectare a activității educatorului în vederea stimulării comunicării copiilor în diverse situații de viață;
- să enumere etapele realizării activităților educative, în planificare;

CONȚINUTURI

Nr.	Conținutul tematic	Nr. de ore	
		P	S
1.	Comunicarea. Tipuri de comunicare. Comunicarea empatică. Comunicarea sinergică. Comunicarea interpersonală. Comunicarea didactică.	2	2

2.	Comunicarea la vârsta timpurie. Repere ale dezvoltării psihofizice normale a copilului preșcolar. Caracteristici psihofizice ale copilului preșcolar. Comportamentul social al copilului preșcolar. Indicatori ai comunicativității.	2	2
3.	Educarea limbajului în învățământul preșcolar. Rolul limbajului în dezvoltarea generală a copiilor preșcolari. Particularitățile dezvoltării vorbirii la copiii de vârstă timpurie. Rolul educatoarei în educarea vorbirii corecte la preșcolari. Specificul activităților de educare a limbajului. Competențe specifice, domenii de competențe, exemple de comportamente ale Domeniului Limbaj și Comunicare. Activități comune, pe grupuri mici, individuale de educare a limbajului la preșcolari.	2	4
4.	Strategii didactice de educare a limbajului. Delimitări conceptuale. Analiza interdependentelor. Rolul integrator al strategiilor didactice. Sistemul metodelor de dezvoltare a limbajului.	2	4
5.	Metode interactive de grup. Importanța metodelor interactive de grup în educația modernă. Obiectivele metodelor interactive de grup. Clasificarea metodelor interactive de grup orientate spre dezvoltarea limbajului și comunicării.		2
6.	Formarea culturii sonore la preșcolari. Cultura sonoră – componentă a dezvoltării vorbirii preșcolarului. Competențe specifice și unități de competență racordate la standardele de dezvoltare a copilului. Deficiențe (tulburări) de pronunție și tempoul la vârsta preșcolară. Caracterizarea metodelor de formare a culturii sonore la copiii preșcolari.	2	4
7.	Cultura corectitudinii gramaticale. Corectitudinea gramaticală la vârsta timpurie sau formarea simțului limbii materne. Generalități. Competențe specifice și unități de competență racordate la standardele de dezvoltare a copilului. Greșelile tipice gramaticale din vorbirea preșcolarilor. Metode și procedee de formare a corectitudinii gramaticale la preșcolari / simțul limbii.	2	4
8.	Premisele pentru citit-scris. Pregătirea pentru citit-scris – premisă importantă în dezvoltarea vorbirii la preșcolari mari. Competențe specifice și unități de competență racordate la standardele de dezvoltare a copilului. Caracteristica metodelor de pregătire a preșcolarilor mari pentru citit-scris. Amenajarea centrului de interes „Biblioteca”. Exerciții pentru antrenamentului grafic.	2	4
9.	Specificul dezvoltării vocabularului la vârsta timpurie. Competențe specifice și unități de competență racordate la standardele de dezvoltare a copilului vis-a-vis de dezvoltarea vocabularului. Caracteristica metodelor de dezvoltare a vocabularului la vârsta: de la naștere la 3 ani; 3 ani – 5 ani; 5 ani – 6 ani.	2	4
10.	Familiarizarea copiilor din Instituțiile de Educație Timpurie cu opera literară. Familiarizarea cu povestea. Învățarea pe de rost a poeziilor.		2
	Total:	16	32

STRATEGII DIDACTICE

Prelegerea - discuție, seminarul, explicația, dezbateră, modelarea didactică, jocul didactic, studiul de caz, metoda Mozaic, studiul documentelor curriculare și al bibliografiei,

prezentări în Power Point; înregistrări educative video și audio, consultații; aplicații practice la fiecare temă de prelegere și seminar; diverse forme de lucru: frontal, în grup, în perechi, individual etc. prezentări orale și în format electronic, prezentarea de carte, rezumatul, comentariul, minieseuri, autoevaluarea, portofoliu.

ACTIVITĂȚI DE STUDIU INDIVIDUAL

Nr	Tipul, forma activității	Numărul de ore	Criterii de evaluare
1.	Studiul notițelor de curs, suportului de curs, manualelor.	15	- însușirea principalelor noțiuni, idei, teorii; - cunoașterea problemelor de bază din domeniu;
2.	Documentarea suplimentară în bibliotecă, pe internet, pe teren etc. în baza bibliografiei recomandate.	25	- dezvoltarea listei bibliografice. - mod personal de abordare și interpretare; - lecturarea critică, profund argumentată;
3.	Elaborarea unui <i>Eseu</i> cu subiectul <i>Dezvoltarea limbajului și comunicării și modalitățile de realizare la vârsta timpurie.</i>	5	- subiect acoperit în profunzime - structură logică (introducere, tratare structurată, concluzii); - utilizarea coerent-analitică a conceptelor; - identificarea și analiza principalelor aspecte ale temei; - originalitate și creativitate; - surse adecvate și citare corectă;
4.	Elaborarea unui glosar explicativ al termenilor-cheie la cursul <i>Strategii de stimulare a comunicării la vârsta timpurie</i> (cel puțin 50 termeni).	10	- selectarea terminologiilor din literatura specifică designului educațional; - explicarea cuvintelor cu ajutorul dicționarului;
5.	Elaborarea următoarelor proiecte didactice: 1. Proiectarea anuală. 2. Proiectarea trimestrială. 3. Proiectarea unității de învățare. 4. Proiectarea activității didactice. 5. Proiectarea activității extradidactice. 6. Proiectarea unui seminar tematic.	40	- respectarea cerințelor pentru elaborarea proiectului - identificarea și analiza principalelor aspecte ale proiectului subiect acoperit în profunzime - structură logică - mod personal de abordare și interpretare
6.	Elaborați fișa de asistență la: 1. Două activități asistate; 2. O activitate extracurriculară; 3. O ședință cu părinții;	15	- identificarea și analiza principalelor aspecte; - recunoașterea problemelor de bază din domeniu;
T.		110	

EVALUARE

În procesul de evaluare a studenților se aplică *Regulamentul cu privire la evaluarea rezultatelor academice ale studenților în Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți* aprobat prin Hotărârea Senatului, procesul-verbal nr. 9 din 16.03.2011.

În cadrul unității de curs sunt planificate și realizate activități de evaluare inițială, curentă și finală, ținând cont de necesitățile studenților și prin negocierea cu aceștia a formei, a metodelor și a instrumentelor de evaluare.

Evaluare inițială poate fi realizată prin discuție, chestionare, testare, probă de evaluare, interviu etc. Notele obținute la evaluarea inițială nu se înscriu în registrul grupei academice și nu influențează nota finală la unitatea de curs, ci servesc drept punct de reper în proiectarea și realizarea activităților din cadrul unității de curs.

Evaluarea curentă se realizează pe parcursul procesului educațional și se efectuează în cadrul orelor de curs și a orelor de seminar prin diverse modalități: testări, referate, realizarea sarcinilor de lucru individual, lucrări individuale (în cazul absențelor motivate), portofolii, studii de caz etc. Pot fi propuse probe scrise, orale și combinate. Formele concrete de evaluare sunt stabilite de Catedra de științe ale educației la începutul fiecărui an de studii.

Numărul notelor obținute la probele de control pe parcursul semestrului va fi egal cu numărul de credite, prevăzute la unitatea de curs în planul de învățământ, dar nu mai mic de 3 (trei). Una dintre note va fi rezultatul evaluării obligatorii în cadrul orelor de curs. Dacă studentul nu a obținut minimul stabilit din punctajul evaluărilor curente pentru activitățile din timpul semestrului, repetarea unității de curs și a tuturor activităților aferente este obligatorie. Evaluarea curentă reflectă rezultatele formării profesionale în timpul activităților auditoriale și cele ale lucrului individual.

Media curentă include notele cumulate în cadrul probelor de evaluare (curs, seminar) și notele pentru activitatea individuală.

Prezența la curs este obligatorie în proporție de minim 70% și ea condiționează prezentarea studentului la examen. Studenții devin responsabili de studierea conținutului, realizarea sarcinilor și lucrărilor de laborator în cazul absențelor motivate și nemotivate.

Studentul este admis la evaluarea finală în cazul în care a realizat prevederile curriculare

Evaluarea finală se realizează prin examen (oral, scris, combinat). Forma de examinare este negociată cu fiecare grupă academică și aprobată de Catedra de științe ale educației

Nota finală la disciplină însumează rezultatul evaluării curente (activitatea în cadrul cursului, seminarelor, rezultatul lucrului individual) și nota obținută la examen.

Rezultatul evaluării curente, în cadrul studiilor de masterat, constituie 50 % din nota finală, nota de la examen – 50 %. Nu este admis la evaluarea finală studentul care:

- nu a realizat finalitățile curriculare;
- nu a obținut o notă medie de promovare în cadrul evaluării curente (curs, seminar, lucru individual);
- a absentat nemotivat la mai mult de 30% din activitățile auditoriale;
- nu a realizat sarcinile ce presupun activitatea de învățare individuală (pentru studenții care au absentat motivat).

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți
Facultatea de Științe ale Educației, Psihologie și Arte
Catedra de Științe ale Educației

Subiecte pentru evaluarea finală (examen)
la cursul **Strategii de stimulare a comunicării la vârsta timpurie**

1. Analizați conceptul de strategii didactice.
2. Identificați tipurile de proiectare operabile la nivelul procesului de învățământ preșcolar în contextul Dezvoltării limbajului și comunicării.
3. Enumerați trăsăturile specifice proiectării curriculare la Dezvoltarea limbajului și comunicării.
4. Descrieți modelul proiectării curriculare la nivelul activităților didactice și educative, organizate în cadrul activităților de educație a limbajului.
5. Explicați rolul creativ al educatorului angajat în proiectarea, realizarea și dezvoltarea curriculară a activității didactice de educație a limbajului și comunicării.
6. Descrieți etapele de elaborare a unei activități extracurriculare cu conținut comunicativ.

7. Comparați etapa asigurării conexiunii inverse (feed-back) cu etapa de evaluare a rezultatelor.
8. Precizați în ce constă specificul activităților educative, din punct de vedere a modelului curricular.
9. Descrieți activitatea de proiectare a activității educatorului în vederea întocmirii Centrelor de interes din camera de grupă.
10. Enumerați etapele realizării activităților comunicaționale în planificare.
11. Caracterizați principalele etape pe baza secvențelor realizării activităților comunicaționale.
12. Caracterizați calitățile unui test/ fișe de lucru pentru copii.
13. Enumerați și caracterizați cerințele pentru elaborarea fișei de lucru cu conținut comunicațional.
14. Elaborați planificările corespunzătoare *Strategiilor de stimulare a comunicării la vârsta timpurie*.
15. Concepeți o strategie didactică (de tip demonstrativ, algoritmic, problematizantă, inductivă, deductivă etc.) cu aplicabilitate în cadrul domeniului *Limbaj și comunicare*.
16. Exemplificați și concretizați elementele de conținut caracteristice diverselor evenimente ale instruirii, pentru o temă la alegere.
17. Elaborați următoarele proiecte didactice:
 - a. Proiectarea anuală.
 - b. Proiectarea trimestrială.
 - c. Proiectarea unității de învățare (tema la solicitare).
 - d. Proiectarea activității didactice (tema la solicitare).
 - e. Proiectarea activității extradidactice (tema la solicitare).
18. Analizați conform fișelor de evaluare următoarele activități: două activități asistate; o activitate extracurriculară; o ședință cu părinții;

BIBLIOGRAFIA

Obligatorii:

1. Cemortan S. dimensiuni psihopedagogice ale socializării copiilor de vârstă timpurie. Chișinău: Stelpart, 2015;
2. Ciobanu L., Brițchi A. Evaluarea nivelului de respectare a normelor gramaticale de către preșcolari în procesul de comunicare. În: *Materialele Conferinței Internaționale din 19-20 octombrie „Problematica educației incluzive în Republica Moldova: perspective și soluții practice”*. Resp. ed. S.CASÎN. Chișinău.: IFS, 2012.
3. Curriculum pentru educație timpurie. Chișinău, 2019;
4. Lavric M. metodica dezvoltării vorbirii la copii. Chișinău, 1992;
5. Standarde de învățare și dezvoltare pentru copilul de la naștere până la 7 ani. Chișinău, 2018;
6. Mazălu A. Rolul metodelor interactive de grup în dezvoltarea vorbirii de nivelul I (4-5 ani). București, 2018;

Opțională:

1. Ciobanu-Mocanu L. Întrebarea, element de bază al comunicării. In: *Studia Universitatis* nr. 5 (35), 2010;
2. Ciobanu L. Recuperarea logopedică a copiilor cu deficiențe de tempou. În: *Perspective și tendințe actuale de dezvoltare a învățământului preșcolar și primar. Materialele Conferinței Științifice Internaționale*. Bălți: Tipografia din Bălți, 2014, p. 167- 171. ISBN 978-9975-132-13-8.
3. Damșa I. dezvoltarea vorbirii în grădinița de copii și în clasele I-a, a II-a. ghid metodic. București: Didactică și Pedagogică, 1996;
4. Mîslișchi V., Botnari V. Formarea competențelor verbale la copii: utilizarea formelor substantivului. În: *Idei și valori perene în științele socio-umane: Studii de cercetări*. Cluj-Napoca: Argonaut, 2007.

5. Mîslițchi V. Calitatea formării competențelor didactice – condiție esențială în formarea aspectului gramatical al vorbirii copiilor. În: Calitatea învățământului superior – concepte și strategii de pregătirea cadrelor didactice. Materialele conferinței științifice internaționale. Chișinău:UST, 2006;
6. Mîslițchi V. Evaluarea competențelor lingvistice la copiii de 6-8 ani. În: Kreatikon: Creativitate-Formare-Performanță. Iași: Spiru Haret, 2011;
7. Mîslițchi V. Formarea corectitudinii gramaticale – aspect important al asigurării calității competențelor verbale la copii. În: Învățământul superior – tendințe spre modernitate. Chișinău: CEP USM, 2006;
8. Mîslițchi V. Structura gramaticală a vorbirii copiilor versus tehnologiile educaționale aplicate de cadrele didactice. În: Probleme actuale ale științelor filosofice, psihologice, pedagogice și social-politice. Vol. I. Chișinău: UST, 2010;
9. Slama-Cazacu T. Relații între gândire și limbaj în ontogeneză. București, 1975.